

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Tėvų Vykdomas Vaikų Grobimas](#) > Gaunamų grąžinimo bylų nagrinėjimas teismuose

Gaunamų grąžinimo bylų nagrinėjimas teismuose

Jūsų vaikas išvežtas į kitą ES šalį be jūsų sutikimo arba pažeidžiant teismo sprendimą? ES teisėje nustatyta teismo bendradarbiavimo sistema užtikrinamas greitas vaiko grąžinimas į jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybę narę.

1. Kokios ES taisyklės taikomos?

Jeigu vaikas neteisėtai išvežtas į kitą valstybę narę nei ta, kurioje jis nuolat gyveno iki pagrobimo, arba yra neteisėtai joje laikomas, taikoma [1980 m. Hagos konvencija](#), papildyta [reglamento „Briuselis IIb“](#) III ir IV skyriais. Šis reglamentas taikomas visose ES šalyse, išskyrus Daniją.

Reglamento „Briuselis IIb“ taikymo praktinis vadovas pateikiamas svetainėje [Europos teismo tinklo leidiniai](#)

2. Kokia procedūra vyksta teisme ir ką teismas nagrinėja priimdamas sprendimą dėl vaiko grąžinimo?

Byla dėl vaiko grąžinimo iškeliama valstybės narės, kurioje tuo metu yra vaikas, teisme. Grąžinimo siekiantys tėvai gali ją inicijuoti tiesiogiai arba ji gali būti inicijuota su centrinės institucijos pagalba.

Teismas, nagrinėdamas prašymą, veikia operatyviai. Išskyrus išskirtines aplinkybes, sprendimas turėtų būti priimtas ne vėliau kaip per šešias savaites nuo tos dienos, kai teismas gavo prašymą.

Pagrindinė teismo, į kurį kreiptasi dėl vaiko grąžinimo, užduotis – nustatyti, ar įvykdytas pagrobimas (vaikas išvežtas į kitą valstybę narę nei ta, kurioje jis iki pagrobimo įprastai gyveno, arba joje laikomas, ir taip pažeistos kito asmens globos teisės), ir, jei taip, užtikrinti greitą vaiko grąžinimą į valstybę narę, kurioje jis nuolat gyveno iki išvežimo.

Visų pirma teismas patikrins, ar:

- vaikas išvežtas į kitą valstybę narę nei ta, kurioje iki išvežimo buvo jo įprastinė gyvenamoji vieta, arba yra joje laikomas,
- vaiką ten išvežus arba laikant pažeidžiamos globos teisės,
- tomis globos teisėmis buvo naudojamosi (bendrai ar atskirai) arba būtų buvę naudojamosi, jei vaikas nebūtų buvęs ten išvežtas arba laikomas.

Jei šios sąlygos tenkinamos, teismas iš esmės privalo nurodyti grąžinti vaiką, išskyrus atvejus, kai taikomas vienas iš [1980 m. Hagos konvencijoje](#) numatytų ribotų atsisakymo pagrindų.

Vaikui turi būti suteikta reali ir veiksminga galimybė pareikšti savo nuomonę, jei jis gali ją suformuluoti. Asmeniui, prašančiam grąžinti vaiką, taip pat turi būti suteikta galimybė būti išklausytam. Jei ši sąlyga netenkinama, teismas negali atsisakyti grąžinti vaiką.

Kai tinkama, teismas taip pat gali imtis laikinųjų ar apsaugos priemonių, kad užtikrintų vaiko saugumą arba palengvintų bendravimą su tuo iš tėvų, kuris siekia jį susigrąžinti. Tokiomis priemonėmis neturi būti nepagrįstai

vilkinamas grąžinimo procesas.

Per visą procedūrą teismas skatins šalis apsvarstyti galimybę pasinaudoti tarpininkavimu ar kitais alternatyviais ginčų sprendimo būdais, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. Daugiau informacijos apie sutuoktinių taikinimą galima rasti spustelėjus nuorodą šio puslapio apačioje.

Kilmės valstybės narės teismai išlaiko jurisdikciją spręsti su tėvų pareigomis susijusias bylas, įskaitant globos klausimą.

3. Ar šalies, į kurią išvežtas pagrobtas vaikas, teismas gali atsisakyti grąžinti vaiką?

Jeigu nustatoma, kad vaikas buvo pagrobtas, šalies, į kurią jis išvežtas, teismas gali atsisakyti grąžinti vaiką tik šiais atvejais:

- jei tas iš tėvų, kuris liko be vaiko, pagrobimo metu faktiškai nesinaudojo globos teisėmis arba neprieštaravo ar vėliau sutiko, kad vaikas būtų išvežtas ar laikomas, ([1980 m. Hagos konvencijos](#) 13 straipsnio 1 dalies a punktas);
- jei yra didelė rizika, kad dėl grąžinimo vaikui bus padaryta fizinė arba psichologinė žala ([1980 m. Hagos konvencijos](#) 13 straipsnio 1 dalies b punktas). Tačiau vaiko grąžinimas negali būti sustabdytas, jei buvo imtasi tinkamų vaiko apsaugos priemonių ([reglamento „Briuselis IIb“](#) 27 straipsnio 3 dalis);
- jei vaikas prieštarauja grąžinimui ([1980 m. Hagos konvencijos](#) 13 straipsnio 2 dalis);
- jei grąžinimas nebūtų leidžiamas pagal prašomosios valstybės pagrindinius žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos principus ([1980 m. Hagos konvencijos](#) 20 straipsnis).

Net jei vaiką grąžinti buvo atsisakyta, vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės narės teismai vis tiek gali priimti sprendimą dėl globos, atsižvelgdami, be kita ko, į atsisakymo grąžinti priežastis. Visi sprendimai, kuriais reikalaujama grąžinti vaiką, bus vykdytini kitose valstybėse narėse.

4. Kas atsitinka, kai teismas nurodo grąžinti vaiką?

Jeigu teismas nurodo grąžinti vaiką, jo sprendimas yra vykdytinas valstybėje narėje, kurioje jis buvo priimtas, pagal tos valstybės nacionalinę teisę.

Jei vaikas vėliau išvežamas į kitą valstybę narę, sprendimas grąžinti gali būti joje pripažįstamas ir vykdomas nereikalaujant pradėti naujo grąžinimo proceso pagal 1980 m. Hagos konvenciją.

Galutinis kilmės valstybės narės teismo sprendimas automatiškai pripažįstamas ir tampa vykdytinas kitoje ES šalyje nereikalaujant jo paskelbti vykdytinu (egzekvatūros panaikinimas), jeigu teisėjas išdavė atitinkamą pažymą, numatytą [reglamente „Briuselis IIb“](#).

Norėdami gauti išsamios informacijos apie šalį, pasirinkite atitinkamos šalies vėliavą.

5. Susijusios nuorodos

- [Centrinių institucijų gaunamų grąžinimo bylų nagrinėjimas](#)
- [Raskite savo ES šalies centrinę instituciją ir kitą aktualią informaciją](#)
- [Reglamento „Briuselis IIb“ taikymo praktinis vadovas](#)
- [Lankstinukas „Tarpvalstybinis vaiko pagrobimas, kurį įvykdo vienas iš tėvų“](#)
- [Sutuoktinių taikinimas](#)
- [Hagos konferencija. Skyrius apie vaikų grobimą](#)

 Paskutinis naujinimas: 26/06/2026

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.